

Praktik i studenter startups på de danske universiteter

Projekt StartUp i Praksis: En antropologisk behovsafdækning

Denne rapport er udarbejdet for Fonden for Entreprenørskab af Use the User i forbindelse med Projekt StartUp i Praksis. Startup i Praksis har til formål at udvikle og understøtte ECTS-givende projektorienterede forløb forankret i universiteternes studentervæksthuse.

Konsulenter:

Naja Lind, projektansvarlig, Use the User
Caroline Beck, projektpartner, Nueva

Udgiver: Fonden for Entreprenørskab

Udgivelsesår: 2019

For yderligere information om projektet kontakt:

Jesper Risom, projektleder, jesper@ffe-ye.dk

FONDEN FOR ENTREPRENØRSKAB
MEDLEM AF JA WORLDWIDE

Naja Lind

INDHOLD

4	Indledning
5	Begrebsafklaring
6	Overordnede konklusioner
7	Analytisk tilgang: Det oplevede og det formelle studieforløb
8	Analytisk indsigt: Dikotomier
9	Målgrupper & Metode
11	Datagrundlag
13	Indsigter: Valget af praktik
14	Indsigt #1 – Praktik fravælges ubevidst
15	Indsigt #2 – Startups kan opleves som et lukket miljø
16	Indsigt #3 – Så meget kræver det at komme i praktik
17	ANBEFALINGER Til kommunikation
18	Indsigter: Det gode praktikforløb
19	Indsigt #4 – Ansvar medfører et særligt læringsudbytte
20	Indsigt #5 – Der skal skabes tryghed om fagligt udbytte
21	Indsigt #6 – Forventningsafstemning er alfa-omega for et succesfuldt forløb
22	Indsigt #7 – En praktikant er en kæmpe hjælp - eller byrde - for en startup
23	ANBEFALINGER Til at skabe gode praktikforløb
24	Indsigter: De faglige vejledere
25	Indsigt #8 – Velvilje men usikkerhed blandt faglige vejledere
26	Eksempel på et vejledningsforløb
27	ANBEFALINGER Til at imødekomme og opkvalificere vejledere
28	ANBEFALINGER Eksempler på budskaber
34	ANBEFALINGER Til Indsatser
30	Kilder
40	Bilag: Postkort med råd fra startup-praktikanter

INDLEDNING

Denne rapport er konklusionerne af en kvalitativ undersøgelse, foretaget i 2018, som del af projekt StartUp i Praksis.

FORMÅL

Muligheden for ECTS-givende, projektorienterede forløb, som afholdes som praktik i startups, er forholdsvis uudnyttet. Der er behov for at kortlægge viden på området for at forstå, hvordan startup-praktik kan bidrage til et fagligt læringsforløb.

Undersøgelsen har haft til formål at generere viden og indsigt på området, samt at komme med anbefalinger til, hvordan disse praktikformer kan udbredes blandt studerende og faglige vejledere.

LÆSEVEJLEDNING

Rapporten er inddelt i tre overordnede temaer: 1) valget af praktik, 2) skabelsen af gode praktikforløb og 3) understøttelse af faglige vejledere. Temaerne kan læses i samlet orden eller individuelt. Rapporten er tænkt handlingsanvisende, således at indsigter omsættes til anbefalinger, kommunikation og indsatser i forbindelse med projekt StartUp i Praksis.

MÅLGRUPPE

Rapporten er tiltænkt personer, der arbejder for og med projekt StartUp i Praksis samt personer, der måtte finde emner som projektorienterede forløb, praktik, studenter startups, innovation og entreprenørskab interessant.

Rapporten kan desuden have interesse for kommende praktikanter og praktiksteder, da den giver anbefalinger til skabelsen af det gode praktikforløb.

StartUp i Praksis

Er et EU-støttet projekt, der skal udvikle ECTS-givende projektorienterede forløb (praktik) på universiteterne, forankret i studentervæksthusene.

Projektet er et partnerskab mellem Københavns Universitet, Copenhagen Business School, Aalborg Universitet, Aarhus Universitet og Fonden for Entreprenørskab.

Læs mere om projektet her:
<http://www.ffe-ye.dk/undervisning/projekt-startup-i-praksis>

BEGREBSAFKLARING

PRAKTIK = En delmængde af de projektorienterede forløb

Som led i en bachelor- eller kandidatuddannelse kan studerende indgå i et projektorienteret forløb, hvor den studerende bliver tilknyttet en vært (en virksomhed, en offentlig- eller privat organisation). Et projektorienteret forløb er et ulønnet læringsforløb med udbytte for både den studerende og værten. Den studerende stiller kvalificeret viden til rådighed og får afprøvet teoretiske og metodiske kompetencer i praksis. I undersøgelsen har vi set på den delmængde af projektorienterede forløb, hvor der er en mere daglig tilstedeværelse hos værten (=praktik), og ikke de forløb hvor den studerende skriver en opgave for værten "på afstand", uden at have daglig gang hos værten.

STARTUP

Startup refererer i rapporten til virksomheder, der er etableret af en eller flere studerende og tilknyttet et studentervæksthus som en del af universiteternes entreprenørskabstilbud til studerende.

PRAKTIK I EGEN OG ANDRES STARTUP

Det er muligt for studerende at tage praktik i egen og i andres startup. Rapporten har fokus på studerende i begge praktikformer. Hvor det er relevant, er specificeret, hvorvidt der er tale om 'egen' eller 'andres'.

STUDENTERVÆKSTHUS

Med studentervæksthus menes universiteternes væksthuse, der tilbyder gratis iværksætterrådgivning og -aktiviteter til studerende. Der findes studentervæksthuse på KU (Science Hub, Sund Hub og KU Plus), AU (Studentervæksthus Aarhus), AAU (SEA) og CBS (CSE).

FAGLIG VEJLDER

En faglig vejleder er en underviser fra universitetet, der vejleder en studerende i forbindelse med praktikforløb.

ENTREPRENØRSKAB

Rapporten anvender Fonden for Entreprenørskabs definition:

"Entreprenørskab er, når der bliver handlet på muligheder og gode idéer, og disse bliver omsat til værdi for andre. Den værdi, der skabes, kan være af økonomisk, kulturel eller social art".

OVERORDNEDE KONKLUSIONER

Muligt at realisere langt større del af potentialet

Undersøgelsen viser, at et bredt udsnit af universitetsstuderende kan se et formål med at tage praktik som en del af deres uddannelse. Praktikken giver erhvervserfaring og bygger bro mellem uddannelse og et kommende jobmarked. Praktikken skaber faglig og personlig udvikling med ny læring gennem praksis og anderledes udfordringer.

Som udgangspunkt bør der derfor, både for praktik generelt og for praktik i en startup, være forudsætninger for at realisere en langt større del af potentialet de kommende år.

Forhold, der står direkte eller indirekte i vejen for praktik i en startup

Praktik ser ikke ud til at have en klar faglig profil og der er stor variation på tværs af universiteter og uddannelser. Undersøgelsen har vist, at studerende og faglige vejledere efterspørger en klarere, faglig profil for praktik. Er praktik indskrevet som en ECTS-givende mulighed i en studieordning, bør dette understøttes og synliggøres, således at praktik også opleves som en reel mulighed for langt flere studerende.

Kommunikation og samarbejde om praktik skal styrkes

Praktik i en startup bør være en lettilgængelig mulighed og et trygt valg for den interesserede studerende. Praktik skal formidles med fagligt indhold, kompetencegivende udbytte og krav på linje med andre fag. Formidlingen bør ske fra studiestart og løbende gennem uddannelsen og i samarbejde mellem studentervæksthuse og universiteter.

Bliver praktik i en startup kommunikeret ud som en seriøs, faglig mulighed, vil det bidrage til at modvirke de forbehold og uklarheder hos studerende, der kan stå i vejen for at overveje praktik generelt og praktik i en startup specifikt.

Praktik i startup skal understøttes og kommunikeres af studentervæksthusene, der med fordel kan understøtte procedurer for og samarbejde om etablering, forventningsafstemning, vejledning og praktikværter og bredt kommunikere det kompetencegivende udbytte og den faglige værdi af praktik i en startup.

ANALYTISK TILGANG: Det oplevede og det formelle studieforløb

Muligheden for at tage praktik i en startup er forholdsvis uudnyttet, og der er endnu ikke udbredt viden, kendskab og erfaring på tværs af universiteter, fag og studieordninger.

Det betyder, at den studerende bevæger sig i et felt præget af antagelser, holdninger og forestillinger, der ikke nødvendigvis grunder i praksis. Praktik i en startup kan udfordre vanetænkning og læringssyn hos den studerende, hos vejlederen, i akademiske og faglige miljøer og i virksomhederne.

For at forstå den studerendes beslutningsproces og handlingsrum, bygger undersøgelsen på en inddeling af felten som en vekselvirkning mellem to overordnede niveauer:

- DEN OPLEVEDE STUDIECYKLUS
- DET FORMELLE STUDIEFORLØB

DEN OPLEVEDE STUDIECYKLUS er det uformelle niveau, der omgiver den studerende til daglig. Her undersøges, hvordan den studerende oplever og handler i sin specifikke situation. Hertil knytter sig mentale billeder og forventninger til praktik, oplevelsen af barrierer og begrænsninger samt oplevelsen af at skulle træffe valg som studerende.

DET FORMELLE STUDIEFORLØB omfatter alle de retningslinjer, regler, viden og information, der omkranser de studerende og sætter formelle rammer, muligheder og begrænsninger. Her følges studieårets formelle cyklus, forløb og krav.

Undersøgelsesspørgsmål

Studerende:

- Hvad afgør og påvirker studerendes valg i forbindelse med studiet generelt?
- Hvordan og hvorfor træffer de studerende valg om praktik?
- Hvordan oplever den studerende læringsforløb og udbytte af startup-praktik?

Faglige vejledere

- Hvordan oplever faglige vejledere at vejlede en studerende i startup-praktik?
- Hvilke behov og barrierer eksisterer i forhold til startup-praktik?

ANALYTISK INDSIGT: Dikotomier

Undervejs i undersøgelsen blev det tydeligt, at startup-miljøet italesættes som stående i kontrast til det etablerede miljø. Studerende, faglige vejledere og studentervæksthus-aktører brugte ord som *foranderligt*, *kaos*, *spændende*, *krævende* om startup-miljøet og ord som *sikkert*, *struktureret*, *almindeligt*, *vanepæget* om det etablerede miljø.

Disse dikotomier opstår ikke uden grund, men ordene brugt om det entreprenante kan skabe høje forventninger til praktikanten, der skal være i stand til at arbejde selvstændigt, stille krav og kunne sige fra, være initiativrig og kreativ samt håndtere forandring og kaos. Praktik i startups antog ofte karakter af "ikke at være for alle".

Ligesom det etablerede miljø kan trække tråde ind i startup-miljøet, og ikke behøver være fastlåst blot fordi der er struktur, behøver en startup ikke være kaotisk, blot fordi den er under opbygning.

Dikotomierne kan være gode at tænke i og til at forstå forskelle og ligheder. Det er dog vigtigt at pointere, at vælger man at tale meget ind i det entreprenante, vil man i højere grad tale ind i en nichemålgruppe og derved risikere at tale hen over hovedet på eller potentielt afskære den bredere målgruppe af studerende.

Dikotomier

Det etablerede	Det entreprenante
Det sikre	Det usikre
Struktur	Kaos
Det etablerede	Under opbygning
CV	Erfaring
Specialist	Generalist
"Den almindelige praktikant"	"Superpraktikanten"

MÅLGRUPPER & METODE

DELTAGERE I UNDERSØGELSEN

Undersøgelsen er foretaget på fire universiteter: AU, KU, AAU og CBS. Der er ikke opstillet fordelingsnøgle for fakulteter, institutter eller fag. Undersøgelsen har forsøgt at ramme bredt, således at indsamlet data repræsenterer et bredt udvalg af fagtraditioner, holdninger og erfaringer på tværs af de fire universiteter.

DE TRE MÅLGRUPPER

Undersøgelsen har tre overordnede målgrupper:

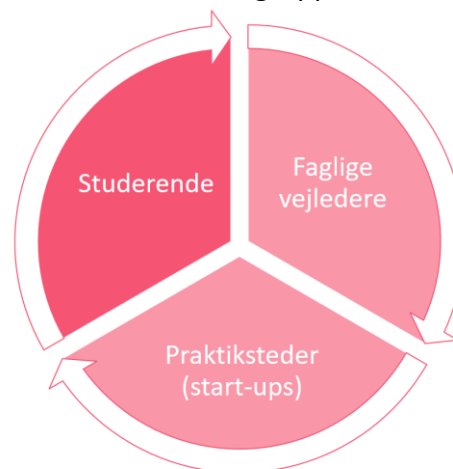
- **Studerende** (se nedenfor)
- **Faglige vejledere** med erfaring med at vejlede studerende i praktikforløb.
- **Praktiksteder** afgrænset til studenter-startups tilknyttet et studentervæksthus.

STUDERENDE SOM PRIMÆR MÅLGRUPPE

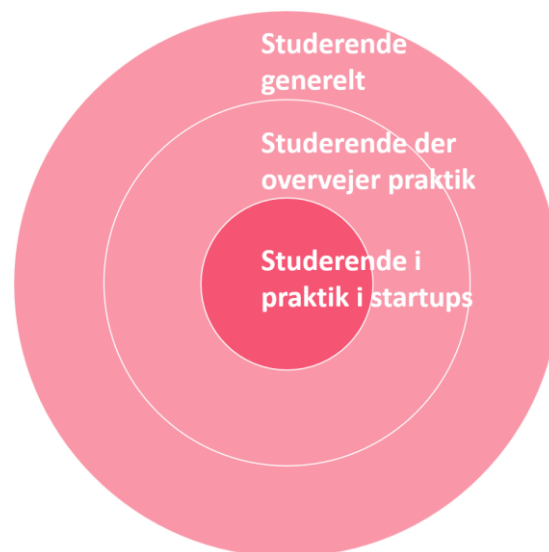
De studerende er den primære målgruppe og vægter højest i undersøgelsen. De studerende er indskrevet på et universitet, men der er ikke opstillet krav om, at de skal være indskrevet på specifikke fag.

Der skelnes mellem den 'brede gruppe af studerende', der ikke nødvendigvis har erfaring med praktik eller kendskab til iværksættertilbud og 'kernemålgruppen', der har erfaring med praktik i en startup og tilknytning til et studentervæksthus.

De tre målgrupper

Kernemålgruppen og den brede målgruppe

ANTROPOLOGISK METODE

Undersøgelsen er eksplorativ, og bygger på metoder som deltagerobservation og dybdegående interviews samt involverende metoder. Al empiri er optaget, transskriberet og analyseret.

Antropologisk metode er kendetegnet ved at være signifikant for indsigt i praksis, herunder handlemønstre, årsager, motivationer, erfaringer og opfattelser.

Formålet har været at gå dybdegående og baggrundssøgende til værks og give svar på, hvordan, hvorfor og hvad, der ligger til grund for valget af praktik. Samt hvordan processen med og omkring praktikforløbet opleves, for herved at generere nye indsigter til brug i projektet.

METODE	FORMÅL OG INDSIGT
Praktikambassadører (studerende i gang med praktik i en startup)	Her følges personen samt processen. Metoden består i dybdegående og opfølgende interviews, feltbesøg og cultural probes (hvor deltager indsamler empiri om sig selv). Metoden indfanger målgruppen i en aktuel situation med tanker og beslutninger her-og-nu samt indblik i eftertænkninger. Dette muliggør en sammenligning af den igangværende proces med den afsluttede proces.
Pop-up interviews	Pop-up interviews er tilstedeværelse og mini-interviews på fysiske lokationer i den studerendes nærmiljø i realtid, hvilket gør det muligt at nå en bred målgruppe, man ellers ikke ville have nået, og at fange deres umiddelbare tanker og refleksioner om et givent emne.
Kvalitative telefoninterviews	Det kvalitative telefoninterview er en metode til at opnå indsigt i eksperteres viden, erfaring og holdninger i kraft af deres funktion. Metoden blev brugt til at indsamle viden om faglige vejledere, studentervæksthusets aktører samt om praktiksteders erfaringer og behov.
Designworkshops	Designworkshoppen gør brug af involverende metoder, hvor deltagerne inddrages aktivt, hvilket sikrer en samskabelsesproces med målgruppen. Metoden er samtidig brugt til at syreteste undersøgelsens indsigter og teser.

DATAGRUNDLAG

PRAKTIKAMBASSADØRER, I ALT = 8

Køn	Universitet	Semester	Fag
K	AU	Nyuddannet	Folkesundhedsvidenskab
K	AU	9. semester	Digital design
K	AU	9. semester	Digital design
M	AU	Nyuddannet	Digital design
M	KU	5. semester	Idræt
M	CBS	9. semester	International Business Communication
K	AAU	9. Semester	Interaktive digitale medier
M	AAU	9. semester	Økonomistyring

POP-UP DELTAGERE, I ALT = 86

Total	Universitet	Kønsfordeling	Fag
21	AU	K = 14 M = 7	Nordisk, kemiingeniør, international virksomhedskommunikation, medicin, statskundskab, jura, pædagogik, cognitive science, medievidenskab, antropologi, historie
36	KU	K = 20 M = 16	Europæisk etnologi, kinastudier, historie, jura, filosofi, litteraturvidenskab, moderne kultur, dansk, veterinærmedicin, naturressourcer, biologi, farmaci, matematik, computer science, forsikringsmatematik, matematik-økonomi, datalogi,
13	CBS	K = 4 M = 9	HA almen, international business, interkulturel marketing, supply change management, HA filosofi, cand.merc
14	AAU	K = 4 M = 10	Globale forretningssystemer, eksportteknologi, control and automation, matematik, UX design, front end engineering, industriel design
2	DTU	K = 1 M = 1	Bygningsdesign

FAGLIGE VEJLEDERE, I ALT = 4

Køn	Universitet	Institut
M	AU	Afdeling for Digital Design og Informationsvidenskab
K	CBS	Department of Management, Society and Communication
M	KU	Institut for engelsk, germansk og romansk
M	AAU	Department of Business and Management

STARTUPS, I ALT = 15

Universitet	Antal	Erfaring med praktikanter?
AU	2	Ja (begge)
AAU	1	Ja
CBS	8	Ja (alle)
DTU	2	Ja (1), Nej (1)
Udefra	2	Ja (begge)

STUDENTERVÆKSTHUS-AKTØRER, I ALT = 7

Studentervæksthus	Antal
AU	1
AAU	2
KU	3
CBS	1

INDSIGTER

Valget af praktik

INDSIGT #1: Praktik fravælges ubevidst

SITUATIONEN

Studerende skal træffe mange studierelaterede valg i løbet af studietiden, men valgene kan for den studerende virke uoverskuelige og have uklare konsekvenser for fremtiden og jobmuligheder. De studerende føler sjældent, at de har overblik over den fulde situation og beskriver at mangle grundlag og forudsætninger for at træffe **et kvalificeret valg**.

Pop-up undersøgelsen viser, at 67 % af de adspurgte studerende er interesserede i praktik og 50 % er positive for praktik i startups. Dog har kun 9 % af de adspurgte truffet et aktivt tilvalg af praktik.

BETYDNING FOR PRAKTIK I STARTUPS

Fokus hos mange studerende er at holde sig 'oven vande' og følge det planlagte forløb. I de tilfælde hvor praktik skal erstatte et andet fag, kan det betyde, at de studerende slet ikke tager aktivt stilling til, om praktik kunne være noget for dem. Dermed tages heller ikke stilling til praktik i startups.

BEHOV

Ønsker man flere studerende i praktik i startups, er det vigtigt at anerkende de studerendes situation og følelse af at mangle overblik. De studerende skal hjælpes til at skabe overblik, have kendskab til muligheder og føle, at de træffer kvalificerede valg.

Praktik kan virke uoverskueligt

"Lige nu handler det om overlevelse. Vi er jo stadig meget nye. Praktik er selvfølgelig noget, der ligger i baghovedet, men det er ikke noget, jeg som sådan tager stilling til lige nu og her."

– Astrid, farmaci, 3. semester, KU

Det kan være svært at vælge valgfag fra

"Egentlig fortryder jeg nu, at jeg ikke har taget praktik, for at få den oplevelse med. Jeg havde bare tænkt at de fag AU udbyder, passer mig godt. Der gik jeg ind og overvejede: vil jeg tilsidesætte fag, der måske gavner mit CV, for at tage i praktik og vise, at jeg kan noget andet? Men jeg vil kun anbefale det, for folk jeg kender, der har været afsted, har haft en mega fed oplevelse og er kommet lidt væk fra bøgerne og fået det ind på en anden måde."

– Betina, jura, 10. semester, AU

67 %

af de 86 adspurgte studerende er interesserede i praktik

50 %

af de 86 adspurgte studerende er positivt stemte for praktik i startup

9 %

af de 86 adspurgte studerende har været i praktik

*Tal fra pop-up undersøgelse

INDSIGT #2: Startups kan opleves som et lukket miljø

SITUATIONEN

Pop-up undersøgelsen viser, at den brede gruppe af studerende ikke har kendskab til studentervæksthusene, muligheder for iværksætteri eller hvor de skulle finde en startup.

Undersøgelsen viser også en skævvridning i køn, hvor flere mandlige studerende kender til iværksættertilbud, selvom der ikke er kønsforskelle i interessen for praktik i startups.

BETYDNING FOR PRAKTIK I STARTUPS

Praktik i en startup er i dag ikke en reel mulighed for den brede gruppe af studerende, da de mangler kendskab eller føler, at startup-miljøet kan virke utilnærmeligt og *"nok ikke er noget for mig"*.

BEHOV

Der er behov for at øge kendskab til iværksætttermuligheder og studentervæksthuse, men også for at øge synlighed af seriøsitet, så den studerende oplever startup-praktik som en reel mulighed.

Der er desuden behov for at vise, at der er kvindelige studerende i studentervæksthusene, så kvindelige studerende også føler sig inkluderet.

Fuldstændigt urealistisk

"Det er jo fuldstændig urealistisk for mig ude fra HUM, at der skulle findes sådan noget her. Vi har kun hørt om nedskæringer. Der er ikke nogen, der viser os, at der findes muligheder overhovedet."

– Andreas, filosofi, 7. semester, KU

Svært at vide, hvad et studentervæksthus er

"De havde forklaret mig, at de er i det her studentervæksthus. Men når man ikke er inde i det... Det var først da jeg startede her, at jeg fandt ud af, hvad det egentlig gik ud på."

– Sofie, folkesundhedsvidenskab, 10. sem., AU

Studerende ved ikke at væksthuset eksisterer

"Som udgangspunkt ved CBS-studerende ikke at CSE [væksthuset] eksisterer. Jeg havde undervisning i samme bygning som CSE uden at vide, at de eksisterede."

– Peter, international business, 9. semester, CBS

36 %

af de 86 adspurgte studerende har kendskab til studentervæksthusene. Der er dog store forskelle fra universitet til universitet og kønnene imellem

*Tal fra pop-up undersøgelse

INDSIGT #3: Så meget kræver det at komme i praktik

SITUATIONEN

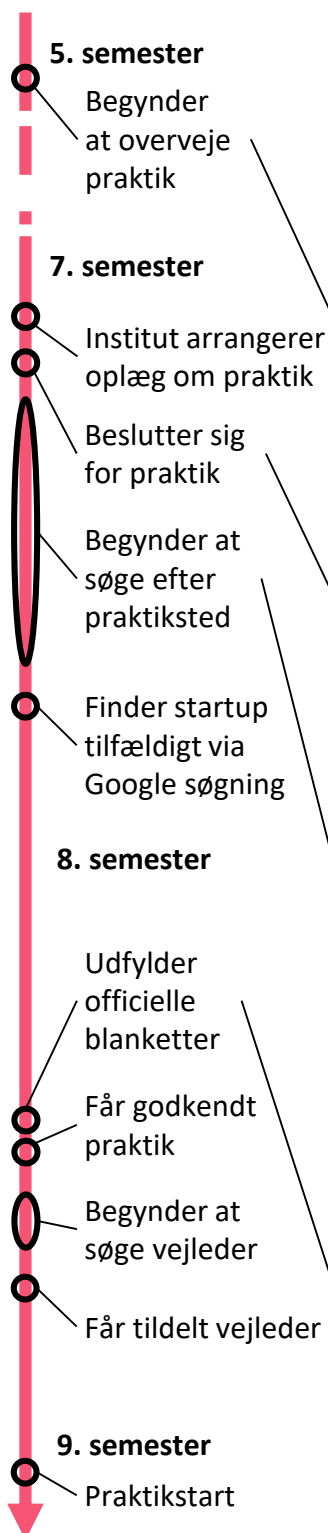
Det kan kræve meget af den studerende at etablere praktik. Samtidig skal hun/han koncentrere sig om studier, eksamen, privatliv og økonomi.

BETYDNING FOR PRAKTIK I STARTUPS

Sofies proces, som afbilledet ved siden af, er et godt eksempel på, hvad det kræver at etablere praktik. Hvis den studerende ikke kan overskue processen, har det i sidste ende konsekvens for, hvor mange studerende, der vælger startup-praktik.

BEHOV

De studerende efterspørger hjælp til, hvor de kan hente viden og information. Gerne en samlet platform, der kan hjælpe med: matchmaking mellem studerende og praktiksted, oversigt over, hvordan man kan gribe processen an, hvordan man finder en vejleder, samt eksempler på, hvad man skal overveje og hvordan man kan forventningsafstemme med sig selv, sin vejleder og det kommende praktiksted.

Sofie har læst folkesundhedsvidenskab på AU og været i startup-praktik. Hun fortæller her om sin proces med at etablere praktik:

"Man skal huske, at det man bliver fortalt om kandidaten, når man er på bacheloren, ligger bare langt ude i fremtiden og det er svært at forholde sig til. Det handler om at fortælle tingene igen og igen. Men da jeg forstod, hvad kandidaten gik ud på, vidste jeg, at jeg gerne ville i praktik."

"Man er så bange for at gøre noget for sent og hvad nu, hvis det ikke bliver godkendt? Jeg kan bare huske, at det var en frustrerende periode."

"Den følelse man sidder med i starten er: Hvad vil jeg gerne arbejde med bagefter? Og det ved man ikke. Man føler ikke, at man må være kritisk. Når man søger job, søger man bredt, og det gjorde jeg også i min praktiksøgning. Når andre begynder at søge, begynder man os' selv at søge. Men det var før at de der steder man kender, begyndte at lægge opslag ud. Så vi fik en fornemmelse af, at der ikke var særlig mange, der havde brug for os. Vi vidste ikke, at opslagene først kom noget tid efter."

"AU, der skulle godkende, havde heller ikke set det her praktiksted før. Det var lidt svært [at udfylde blanketter], fordi man prøver at udfylde noget, man ikke rigtig ved, hvad går ud på."

ANBEFALINGER TIL KOMMUNIKATION

OVERORDNET

For at studerende kan træffe aktive studievalg, skal de have viden om: hvordan deres studieforløb ser ud, hvilke muligheder de har samt hvad de får ud af at vælge det ene fremfor det andet.

SÅDAN FREMMES DET AKTIVE VALG

- Tag den studerendes situation, tvivl og usikkerhed seriøst.
- Skab hyppigere info og flere touchpoints undervejs i studieforløbet.
- Skab relevante og vedkommende budskaber (se eksempler side 28-33).
- Tilbyd værktøj/fora/events til at hjælpe studerende med at træffe valg.

SÅDAN SKABES INTERESSE FOR STARTUP-PRAKTIK

- Den brede målgruppe af studerende skal **mødes i øjenhøjde** med sprogbrug og budskaber, der matcher deres ståsted.
- Fokusér på de **generelle kompetencer**, studerende opnår ved startup-praktik, som kan oversættes og bruges i andre sammenhænge.
- Spil korrekt på **dikotomierne**; bestemte ord kan tiltrække nogle og afskrække andre. Overvej, hvad der ligger bag ord og skab gerne flere typer budskaber rettet mod de forskellige målgrupper.
- Husk at afspejle **kvinder** i startup-miljøet.
- **Drop glansbilledet**. De studerende efterspørger fortællinger fra det virkelige liv. Fx under hashtagget #livetsompraktikant og "Fuck-Up Corners", hvor historier om op- og nedture kan deles.
- **Studentervæksthuset** kan med fordel vise sig som **en aktiv medspiller**: Kommunikér bredt ud, hvad studentervæksthuset er, hvem de er for og hvad de kan hjælpe med.
- Overvej hvilket **sprog**, budskaber skal sendes ud på. Ønsker man primært at ramme dansktalende studerende, skal budskaber og information være på dansk.

KANALER

- De studerende fortæller, at de primært finder information på universiteternes hjemmesider, via Facebook grupper, fra andre studerende og fysisk på universitetet (i form af opslag, events, karrieremesser og -rådgivning, studievejledning og undervisning).
- De studerende foreslår at tænke i en fælles, digital platform, hvor de kan finde viden og inspiration og lave matchmaking med startups.
- Studerende efterspørger viden via alternative kanaler som Instagram og podcast. Gerne formidlet af andre studerende eller så nært de studerende miljø og hverdag som muligt.

"Da jeg skulle i praktik i min egen virksomhed, var der mange, der grinede lidt sådan: "Kan man det? Er det lovligt?" Men så fortalte jeg, at vi har kontor og ansatte, og så er det meget sådan: "Nå okay, vildt". Så ændrer det sig fra at være smågrinende til at de er imponerede. Jeg tror, at det handler om at fortælle, at det er noget seriøst."

*- **Peter**, praktik i egen virksomhed, CBS*

INDSIGTER

Det gode praktikforløb

INDSIGT #4: Ansvar medfører et særligt læringsudbytte

SITUATIONEN

Praktikambassadørerne blev spurgt, hvilken **værdi og udbytte** startup-praktik har givet dem. Det gennemgående ord for praktik i egen og andres startup er: **mere ansvar**. Med ansvar kommer andre typer opgaver og læringsforløb, anden tyngde, forventninger og krav, samt sammenhold med startup-teamet.

BETYDNING FOR PRAKTIK I STARTUPS

For de studerende er værdien ved startup-praktik:

- Mere ansvar skaber erfaring.
- Mere ansvar skaber et læringsforløb, hvor du tror på dig selv, tør prøve nyt og tør at fejle, fordi du lærer, at det at fejle også er en læringsproces.
- Ansvar kræver, at du selv er med til at forme rammerne for din praktik. Det er ikke klassisk mesterlære, men byder du ind, kan du virkelig rykke dig og få indflydelse.
- Med ansvar kommer følelsen af at "have hinandens ryg". Du føler dig tryk og godt tilpas i en startup og i et studentervæksthus med et ungt, inspirerende miljø, hvor der er støtte og sparring at hente.

BEHOV

Der er behov for at kommunikere værdien af praktik i en startup: hvad de studerende kan forvente at opnå ved at tage denne type praktik og hvilket miljø, de kan forvente at blive en del af.

Samtidig skal der være fokus på, hvad det kræver af den studerende at få et godt forløb i en startup, hvor der med mere ansvar også kommer større krav til at byde selvstændigt ind med sin faglighed.

De stoler på os, og så kan vi jo godt

"Man får en god følelse, fordi man har gjort noget, man ikke vidste, man kunne. De [startup'en] stoler på os og siger: "Det kan du fand'me godt". Og så kan vi jo godt."

– **Stine**, praktik i andres, AU

Uden praktik ville jeg ikke have fået den læring

"Uden praktikken ville jeg ikke have haft mulighed for at drive virksomheden og dermed få de kompetencer og den læring, jeg har fået."

– **Kristian**, praktik i egen, AU

Du sidder i samme lokale som de øverste

"Jeg kom tæt ind på dem [startup'en] meget hurtigt fordi vi aldersmæssigt passer godt sammen. Jeg kom ind i rigtig mange ting og fik meget baggrundsviden. Det er fordelen ved at være så lille en gruppe. Der er ét lokale. De kan ikke be' mig om at gå ud. Du sidder i samme lokale, som hvor de øverste sidder. Det gør det interessant. Jeg føler virkelig, at jeg har været en del af det. Derfor bliver jeg ved at omtale det som "vi". Den følelse har man bare i en startup."

– **Sofie**, praktik i andres, AU

INDSIGT #5: Der skal skabes tryghed om fagligt udbytte

SITUATIONEN

Den brede målgruppe af studerende udtrykker usikkerhed om, hvorvidt faglige komponenter er en tilstrækkelig del af startup-praktik.

Det samme gør sig ikke gældende for startup-praktikanter, der oplever, at samspil mellem praktik og fagligt læringsforløb giver dem noget ekstra i form af motivation for studie og anvendelse af faglighed i en tværfaglig, praksisnær kontekst.

Startup-praktikanter påpeger vigtigheden af at forstå, hvad studieordningen kræver og af at omsætte disse krav til konkrete læringsmål for praktikken i samarbejde med vejleder og praktiksted.

BETYDNING FOR PRAKTIK I STARTUPS

Den brede målgruppes bekymringer kan betyde, at nogle studerende er betænkelige ved at vælge praktik i en startup. En barriere er tvivlen om, hvorvidt startups kan sikre et godt læringsforløb på samme måde, som en etableret virksomhed kan.

BEHOV

Der er behov for at synliggøre seriøsiteten i startup-praktik, herunder den særlige værdi tilknytningen til et studentervæksthus skaber.

Der er desuden behov for at hjælpe den studerende med at forstå og omsætte faglige, formelle krav fra studieordningen til praktikforløbet, særligt med henblik på at opstille konkrete, faglige læringsmål.

Brede målgruppe er usikre på fagligt udbytte

"Jeg forestiller mig at læringsmæssigt kan der være problemer. Hvis det er praktikforløb i forbindelse med din uddannelse, skal du gøre det med sikkerhed for, at du lærer specifikke ting. Det ved jeg ikke, om enhver startup kan forsikre"
– **Thea**, deltager i pop-up undersøgelse, KU

Det akademiske skaber flyvehøjder

"I første omgang [når man skal skrive en rapport] er det den der: åh, skolearbejde. Men når du kommer i gang, kommer du lidt væk fra driften og ser det mere holistisk med analytiske, akademiske øjne. Og det er rigtig sundt. Ofte har vi fået en ny strategisk idé eller vinkel ud af det."
– **Kristian**, praktik i egen, AU

Vigtigt at opstille konkrete, faglige læringsmål

"Det der fungerer rigtig godt er, at der er sat skarpe krav til at få godkendt vores praktikplan. Der er lavet en meget udførlig, faglig plan for hver enkelt af os. Det må ikke bare være: "Vi vil lære at være iværksættere". Det er specifikke, rolleopdelte, faglige læringsmål."
– **Nikolaj**, praktik i egen, AU

INDSIGT #6: Forventningsafstemning er alfa-omega for et succesfuldt forløb

SITUATIONEN

Praktikambassadørerne fortæller generelt om udbytterige praktikforløb i startups, men i de tilfælde, hvor det er gået galt, handler det om manglende forventningsafstemning.

BETYDNING FOR PRAKTIK I STARTUPS

Manglende forventningsafstemning kan betyde:

- At praktikanten pludselig sidder med for meget ansvar og for mange opgaver, hvilket går udover tiden til faglig refleksion.
- At praktikanten sidder med for få eller overfladiske opgaver, fordi faglighed ikke er forstået korrekt.
- Hvis startup'en ændrer kurs eller en satsning ikke går som forventet, kan det betyde, at grundlaget for praktikken falder til jorden.
- Praktikanten kan blive negativt overrasket, hvis hun/han ikke er afklaret med, hvad det kræver at træde ind i en startup, her særligt at man ofte står alene med sin faglighed, der skal sættes i spil tværfagligt.

BEHOV

Der er behov for at hjælpe den studerende med at afklare egne forventninger samt at forventningsafstemme med praktikstedet.

Der er behov for at evaluere på praktikforløb. Flere praktikanter fortæller, at de ikke konfronterer startup'en med uindfrie forventninger, da de ikke ønsker at "brænde broer" eller da de simpelthen ikke er i stand til at se det udefra, men at evaluering kunne hjælpe til at skabe bedre forløb i fremtiden.

Praktikanten kan blive opslugt

"De andre på projektet arbejder fuldtid, så de tænker ikke på, at jeg ikke kan være der hele tiden. Det er jo også fordi, at jeg skal lære at sige, at jeg ikke kan i dag, for jeg har fri. Det er jeg ikke så god til. Og jeg er den eneste, der kan lave det, de mangler."

– **Stine**, praktik i andres, AU

Forventningsafstemning af faglighed

"Til den første samtale skulle jeg have sagt: 'Jeg vil gerne lave dét her, det betyder det og det.' Jeg formodede, at de var med på min faglighed. Der skulle jeg have sat mig lidt mere ned og sagt: 'Det her ku' jeg godt tænke mig, det betyder sådan. Kan det lade sig gøre?'"

– **Rebecca**, praktik i andres, AAU

Når praktik bliver en satsning

"Som jeg forstod det, blev jeg lidt et offer for en satsning, der havde minimal risiko i forhold til deres kerneforretning. Os' fordi de ikke investerede særlig meget tid i mit praktikforløb. Under selve forløbet tror jeg godt, at de kunne se, at der ikke var så meget værdi i det. Det kunne jeg også. På den måde blev det vanskeligt at have et praktikforløb, der gav mening."

– **Steffen**, praktik i andres, AU

INDSIGT #7: En praktikant er en kæmpe hjælp - eller byrde - for en startup

SITUATIONEN

Startups fortæller, at en praktikant kan være med til at løfte virksomheden, opfylde konkrete behov, skabe nye perspektiver og at de lærer om sig selv som virksomhed. Samtidig er en praktikant for mange startups den første reelle ledelseserfaring og flere er blevet overraskede over, hvor meget det kræver at have en praktikant. Særligt hvis det ikke går som planlagt.

BETYDNING FOR PRAKTIK I STARTUPS

De største udfordringer for startups er:

- Ordentlig forventningsafstemning i forhold til forståelse af praktikantens faglighed og dermed hvilke opgaver, personen skal og kan løse.
- Ordentlig intern forventningsafstemning af tidsforbrug og hvad et praktikforløb kræver.
- Hjælp til at finde den rette person (matchmaking).
- Ordentlig forventningsafstemning med praktikanten, så denne forstår, hvad det vil sige at være del af en startup. Primært i forhold til værdierne selvstændighed og ansvar.
- Afklaring af, hvilken rolle praktikanten skal spille i den kultur og de arbejdsgange, der er under opbygning.

BEHOV

Startups efterspørger konkrete værktøjer og guidelines, der kan klæde dem på til rollen som praktikaftager. De efterspørger hjælp til at forberede og planlægge praktikforløb, til at stille konstruktive spørgsmål og til forventningsafstemning med praktikanten i forhold til fagligt indhold af opgaver og hverdagen i en startup.

Kæmpe hjælp – eller kæmpe byrde

”Min personlige oplevelse er, at praktikanter kan være en kæmpe hjælp for en lille virksomhed, men det kan også være en sindssyg stor byrde, hvis man ikke får specialiseret opgaverne eller rekrutteret det rigtige match.”

– Julie, /et al.

Urealistiske forventninger

”For mange praktikanter er det det første møde med arbejdsmarked, så de ved ikke, hvad de er værd. Det er et problem, for hvis det er en anden faglighed, kan virksomheden ikke være kritisk overfor, hvad der er muligt. Det kan ende i urealistiske forventninger eller at praktikanten ikke har noget at lave, fordi virksomheden ikke forstår, hvordan de kan udfordre den her person.”

– Helena, Power Intern

Hvad kræver en praktikant?

”Det er flyvsk at tage en praktikant ind. Hvad betyder det? Lige pludselig er tiden, du har sat af, steget til det dobbelte. Vi har ikke en manual, vi kan hive frem fra skuffen. Hvis jeg havde en mappe med eksempler ville jeg vide, hvad jeg går ind til, og hvad der kræves af os som virksomhed.”

– Kai, Lyras ApS

ANBEFALINGER TIL AT SKABE GODE PRAKTIKFORLØB

DET GÅR GODT NÅR:

- Værdien i og rammerne for startup-praktik er tydeligt kommunikeret ud og praktikanten ved, hvad hun/han går ind til.
- Praktikanten forstår det mulighedsrum, der er i en startup, og forstår at handle og navigere indenfor dette.
- Der er foretaget en klar, lavpraktisk forventningsafstemning om opgavetyper og -omfang.
- Praktikanten føler sig inkluderet i det sociale og faglige miljø i studentervæksthuset.
- Praktikanten formår at omsætte faglige, formelle krav fra studieordningen til konkrete læringsmål.

DET GÅR GALT NÅR:

- Praktikant og/eller startup har misforstået faglighed og opgaver.
- Et projekt ikke går som planlagt, og der ikke er en plan B.
- Der forventes for meget af praktikanten, og denne ikke har tid til faglig refleksion undervejs.
- Praktikanten ikke har forstået, at læring skabes i et tværfagligt miljø og at hun/han måske vil stå mere alene med sin faglighed.

ANBEFALINGER TIL INDSATSER

- For praktikanten: hjælp til at forventningsafstemme med sig selv og med praktikstedet (se indsats s.36). Sørg for at invitere praktikanten med til arrangementer i studentervæksthus-regi.
- For startup-virksomheden: HR-mappe og workshops (se indsats s.37).
- For studentervæksthuset: Evaluering af praktikforløb i startups.

”De studerende kommer ud i den virkelige verden og får fingrene ned i det. Mange fortæller, at de kan genkende den måde virksomheder agerer på, i det de har lært på studiet.”

- **Christine Lenstrup**, faglig vejleder, CBS

”Der er mulighed for et kæmpe læringsudbytte. Det er måske ikke dér, du får dit næste job, men du kommer virkelig ind i maskinrummet.”

- **Michael Mose Biskjær**, faglig vejleder, AU

”Jeg er stor tilhænger af iværksættertænkning. Efter min mening kan folk have vældig godt af at være et sted, hvor det hele skal opfindes.”

- **Peter Harder**, faglig vejleder, KU

INDSIGTER

Faglige vejledere

”De adspurgte undervisere anser det [projekt-orienterede forløb] som et vigtigt fagelement med et stort læringspotentiale og som en afgørende del af uddannelserne. Der har været en stor velvilje til at deltage og dele erfaringer.”

Fra rapporten ”Centrale udfordringer ved projekt-orienterede forløb på Københavns Universitet”, 2014

INDSIGT #8: Velvilje men usikkerhed blandt faglige vejledere

SITUATIONEN

Vejlederne i undersøgelsen er positivt indstillede for praktik i startups og ser det som en mulighed for at opnå et stort læringsudbytte. Samtidig er vejlederne opmærksomme på, at en startup tilbyder andre rammer, vilkår og forudsætninger end etablerede virksomheder.

BETYDNING FOR PRAKTIK I STARTUPS

Vejlederne oplever det som afgørende at de studerende forstår, hvad det vil sige at være del af en startup. Den akademiske læring skal være omdrejningspunkt. Den studerende skal skelne mellem personlig og faglig udvikling og reflektere over de særlige forudsætninger for læring i en startup, hvor der ikke vil være "mesterlære".

Vejledernes usikkerhed opstår, hvis startup'en ikke lever op til det aftalte. De påpeger, at startup per definition er en virksomhed under etablering og derved kan have svært ved at vide, hvad morgendagen bringer eller hvad behovet er. Hvis det praktiske fundament er utilstrækkeligt, kan det akademiske læringsudbytte ikke garanteres.

BEHOV

Vejlederne italesætter vigtigheden af at være ærlig om de forudsætninger for læring, der er tilstede i en startup, og sammen med den studerende sætte fokus på, hvilken type læring der opnås, og hvordan den kan understøttes akademisk.

Vejlederne udtrykker behov for, at den studerende såvel som de selv er klædt på til praktikken, og at der er grundig forventningsafstemning mellem de involverede parter, gerne med støtte fra studentervæksthuset.

Umuligt at vurdere arbejds mængden

"Den største udfordring ved startups er, at de sjældent har nogen idé om, hvor mange de kan tage i praktik. Af hensyn til de studerendes læringsudbytte er der behov for en dialog om og et vist tilsyn med, hvor mange praktikanter en startup kan tage ind. Hverken vi som vejledere eller de studerende har forudsætninger for at vide, hvad en realistisk arbejds mængde er. Går det galt, kan man som vejleder ikke gøre andet end at forsøge at lappe. I sådanne situationer ender det tit med at dét, der skulle have været refleksioner over praksis, bliver meget teoritungt."

– **Michael Mose Biskjær**, faglig vejleder, AU

Vejlederne føler sig alene på dette felt

"Man er lidt alene som vejleder. Det kunne være godt med en workshop eller materiale, hvor man får vist nogle værktøjer ala "sådan foreslår vi". Og mulighed for erfaringsudveksling."

– **Christine Lenstrup**, faglig vejleder, CBS

En instans, der kan blåstemple startup'en

"Studentervæksthuset ved, hvad startups har travlt med. Hvis du har en institution, som Væksthuset, der siger god for at de har snakket med startups og godkendt, at de er klar til at tage en praktikant, så tror jeg, at det vil give mere ro i maven for vejlederne."

– **Jesper Sort**, faglig vejleder, AAU

CASE: Et vejledningsforløb

Nedenstående er et eksempel på en faglig vejleders konkrete erfaringer med og anbefalinger til, hvordan et vejledningsforløb, for studerende i praktik, kan se ud.

Step 1: En grundig, pædagogisk fortolkning af studieordningen

"Når kontrakten er godkendt og vi mødes første gang, starter vi med at se på studieordningen og går den minutiøst igennem i forhold til, hvordan de forskellige dele af studieordningen forstås og fortolkes. Hvis der fx står at der er vægt på refleksion over faglig læring, så tager vi en snak om, hvordan den ordlyd skal forstås, og hvad mine forventninger er baseret på uddannelsens didaktik".

Step 2: Refleksioner undervejs i form af porteføljeopgaver

"Jeg har gennem årene udviklet en skabelon, jeg anbefaler de studerende at tage udgangspunkt i. Vores normale eksamensform er 3-6 porteføljeopgaver (i alt 30-35 sider, 30 ECTS). De studerende afleverer disse mindre opgaver til mig til feedback i løbet af semesteret, hvorefter de retter opgaverne til og genafleverer dem til eksamen som én samlet rapport. Min skabelon er en anbefaling til, hvordan sådan et forløb kan se ud."

- **Opgave 1** er sted, udfordringer og faglige forventninger til praktik og læringsudbytte.
- **Opgave 2** er teori, genstandsfelt og rammesætning af undersøgelsen.
- **Opgave 3** er metode og empiri. Aktiviteter skal have relevans for både den studerende og praktikstedet.
- **Opgave 4** er analyse, diskussion og kort om begrænsninger i aktiviteter og resultater.
- **Opgave 5** er en posthoc-refleksion med tråde tilbage til opgave 1 og opfølgning på forventninger, udvikling af faglighed, læringsudbytte og nye udfordringer. Der må gerne være et personligt fokus, men det skal være fagligt forankret.

Step 3: Den afsluttende rapport

"Målet er at demonstrere og reflektere over faglig udvikling som følge af praktikopholdet. I den afsluttende (typisk femte) porteføljeopgave beder jeg den studerende følge op, så der bliver bundet en sløjfe fra først til sidst. For at opmuntre til selvstændig refleksion giver jeg ikke feedback på denne sidste opgave. Det eneste, der tæller i eksamenssituationen, er kvaliteten af den samlede rapport."

Respons fra studerende

"Min skabelon er ikke en priktegning eller spændetrøje. Den er ment som en hjælp til at facilitere skriveprocessen for de studerende, der synes, at det er meget abstrakt, hvad sådan en praktikrapport skal gå ud på. Vi kan altid ændre undervejs. Jeg har fået god respons fra de studerende. Den abstrakte rapport bliver pludselig meget konkret, og de studerende kan se, at der faktisk er nogle klare milepæle undervejs."

- Michael Mose Biskjær, faglig vejleder, AU

ANBEFALINGER TIL AT IMØDEKOMME OG SKABE VIDENSDELING BLANDT FAGLIGE VEJLEDERE

Tips fra faglige vejledere til faglige vejledere:

- Hjælp den studerende med at skabe rum til refleksion (fx via porteføljeopgaver, tidslinjer og deadlines).
- Gør det klart fra start, at det er en proces, hvor faglig udvikling er målet. Personlig udvikling er godt, men faglig udvikling og læring er formålet og det, den studerende bliver bedømt på.
- Lav en grundig gennemgang af studieordningen sammen med den studerende, så denne er klar over formelle krav og kriterier.
- Opsæt i samarbejde med den studerende milepæle og tidsplan for det projektorienterede forløb.

Studentervæksthuset kan med fordel:

- Være **garant** for at startup'en er klædt på til rollen som praktiksted.

Imødekom den faglige vejleder:

- Giv en åben og ærlig fremlæggelse af, hvad praktik i en startup kan og hvem det er for (må ikke promoveres som "*løsningen*").
- Konkretiser ord som 'studenterstartup': hvad betyder det og hvilke rammer og forløb indgår en studenterstartup i?

Opkvalificering i forhold til iværksætter:

- Tilbyd faktaark og værktøjer til vejledere (se indsats s. 38).
- Hotline hvor vejleder kan rådføre sig hos konsulent fra væksthuset.
- Tilbyd workshops om praktikforløb i studenterstartups og besøg i væksthuset til vejledere med særlig interesse.
- Mulighed for at afholde en-til-en informationsmøde med vejlederen.
- Facilitér erfaringsudveksling og best-practice mellem vejledere.

ANBEFALINGER:

5 VIGTIGE BUDSKABER

1. Et seriøst alternativ
2. Fællesskab & faglighed
3. Det unikke ved startup-praktik
4. Employability (jobkompetencer)
5. Praktik i egen virksomhed

Anbefalingerne skal læses som eksempler på, hvordan budskaber til studerende kan udformes, således at man taler ind i de studerende hverdag, møder dem i øjenhøjde og imødekommer deres behov for information.

Øverst på hver side gives en overordnet titel, der fortæller, hvilket behov der tales ind i, herefter eksempler på indholdselementer i form af tekst, billede og citater og nederst en uddybende forklaring.

ET SERIØST ALTERNATIV

Let Leg er en studenter-startup,
der holder til på SUND Hub.
De arbejder for at få mere leg ind i
undervisningen, og virksomheden
bygger på et forskningsbaseret grundlag.

**”Det er simpelthen så
fedt, når vi får en
uopfordret ansøgning.
Det, at nogen har fundet
vores virksomhed og
finder den interessant, er
et totalt boost!”**

- Matias, partner i Let Leg,
studerer idræt på KU

**Vil du anvende din faglighed i praksis?
Se mulighederne for praktik i en startup:**

Linkhertilhjemmeside.dk

Budskabet er bygget op omkring at imødekomme studerende, der er tilbageholdende med at opsøge dialog eller tænker, at startups ikke er noget for dem. Gennem citatet gøres startup'en tilgængelig og boksen øverst fremstiller startup-praktik som en seriøs og faglig forankret mulighed.

FÆLLESSKAB & FAGLIGHED

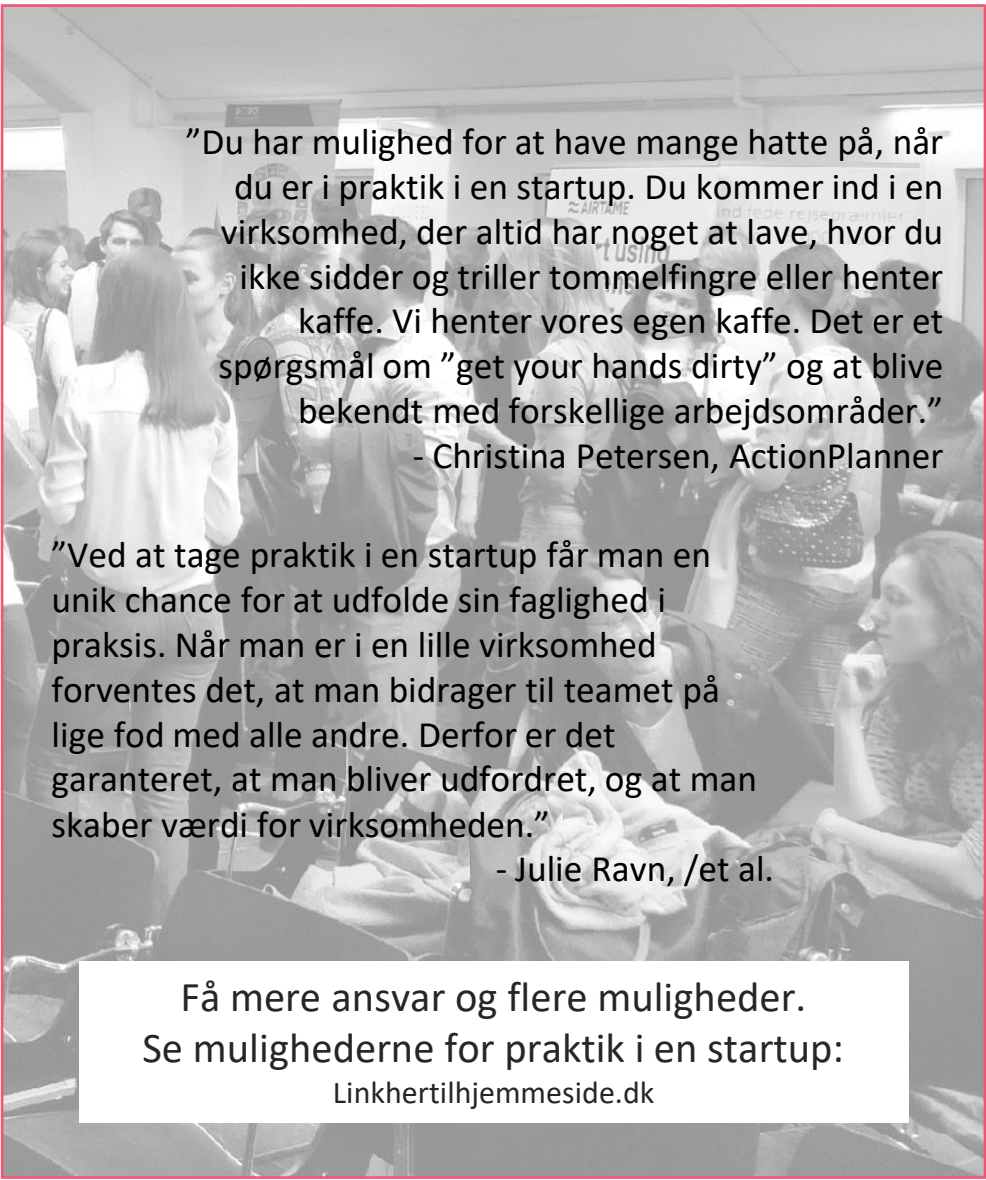
"Min forestilling om praktik var, at jeg skulle være i kommunen, men så endte jeg i en startup, hvor jeg virkelig fik lov til at arbejde med min faglighed. **Jeg føler, at jeg har været en del af det.** Det er derfor, jeg bliver ved at omtale startup'en som "vi". De andre glemmer, at jeg bare er praktikant.

- Sofie, praktikant hos Livskraft, folkesundhedsvidenskab, AU

Vil du være del af et innovativt fællesskab?
Se mulighederne for praktik i en startup:
Linkhertilhjemmeside.dk

Citatet fortæller, at startup-praktik også kan være en mulighed for de studerende, der måske ikke umiddelbart havde forestillet sig at indgå i et startup-miljø. Citatet taler ind i den særlige fællesskabsfølelse i en startup og bringer samtidig faglighed og seriøsitet i spil. Budskabet taler til den brede gruppe af studerende og gør startup-praktik nært og tilgængeligt.

DET UNIKKE VED PRAKTIK I STARTUPS

"Du har mulighed for at have mange hatte på, når du er i praktik i en startup. Du kommer ind i en virksomhed, der altid har noget at lave, hvor du ikke sidder og triller tommelfingre eller henter kaffe. Vi henter vores egen kaffe. Det er et spørgsmål om "get your hands dirty" og at blive bekendt med forskellige arbejdsområder."

- Christina Petersen, ActionPlanner

"Ved at tage praktik i en startup får man en unik chance for at udfolde sin faglighed i praksis. Når man er i en lille virksomhed forventes det, at man bidrager til teamet på lige fod med alle andre. Derfor er det garanteret, at man bliver udfordret, og at man skaber værdi for virksomheden."

- Julie Ravn, /et al.

Få mere ansvar og flere muligheder.
Se mulighederne for praktik i en startup:

Linkhertilhjemmeside.dk

Budskabet fortæller om den særlige type praktik, ansvar, opgaver og de muligheder, en startup kan tilbyde. Budskabet taler ind i de entreprenante værdier og kan vække interesse hos studerende, der finder startup-miljøet tiltrækkende. Desuden gør budskabet opmærksom på, at startups faktisk efterspørger praktikanter.

EMPLOYABILITY (jobkompetencer)

**"Vi har et hektisk miljø med mange udfordringer. Derfor søger vi medarbejdere med en innovativ indstilling og kreativ tankegang, der kan bidrage til vores sjove samarbejdskultur.
- HR manager, Lego**

Vidste du, at du kan tilegne dig de kompetencer arbejdsmarkedet efterspørger, ved at tage praktik i en startup?
Se mulighederne for praktik i en startup:
Linkhertilhjemmeside.dk

Budskabet taler ind i en "employability-tankegang", hvor det for den studerende handler om at opnå kompetencer, der kan sikre jobmuligheder efter endt studie. Citatet, der er hentet fra LEGOs hjemmeside, viser, at også store virksomheder efterspørger entreprenante værdier, der kan opnås ved praktik i en startup. Tanken er her at få den studerende til at koble kompetencer og erfaringer, opnået i startup-praktik, sammen med karrieremuligheder.

PRAKTIK I EGEN VIRKSOMHED

"Det bliver pludselig meget konkret, når man sidder til en undervisningstime og det hele tiden siger "pling" – det kan jeg bruge i den sammenhæng, og "pling" – det kan jeg bruge i den sammenhæng."

- Peter, praktik i egen virksomhed,
International Business Comm., CBS

"I akademiske opgaver analyseres og konkluderes der på en problemstilling, men det er sjældent at konklusionerne bliver brugt til andet end indsigt. I praktik i egen startup har jeg implementeret min konklusion i et problemfelt og testet det på brugere. Det gør idéen stærk, fordi den er teoretisk funderet, men også bundet op på praksis"

- Amalie, praktik i egen virksomhed,
Idrætsvidenskab, KU

Vidste du, at du kan få startup-sparring,
kontorplads i et studentervæksthus og tage
praktik i egen virksomhed?

Linkhertilhjemmeside.dk

Dette budskab er rettet mod studerende, der har lyst til at omsætte deres faglige viden i praksis og som måske allerede har startet eller overvejer at starte virksomhed. Her er formål at formidle, at det er muligt at tage praktik i *egen* virksomhed og i regi af et studentervæksthus. Citaterne har desuden fokus på koblingen mellem faglighed og iværksætteri, og begge køn er repræsenteret, således at også kvindelige studerende føler sig inkluderet.

ANBEFALINGER: 4 INDSATSER RETTET MOD STUDERENDE, STARTUPS OG VEJLEDERE

1. Tjeklisten til kommunikation
2. Selvhjælp til studerende
3. HR-mappen til startups
4. Faktaark til faglige vejledere

INDSATS: Tjeklisten til kommunikation

- ☐ Tag de studerendes **situation, tvivl og usikkerhed** seriøst. Tal ikke henover hovedet på dem.
- ☐ **Hav fokus på information og kendskabsgrad.** For den brede målgruppe handler det om at blive opmærksomme på de muligheder, de har for at planlægge deres studietid.
- ☐ **Skab flere touchpoints og kanaler.** Jo flere gange, de studerende støder på den samme information, jo bedre hænger det fast. Sørg for at sprede budskabet bredt online (studentervæksthus og universitets hjemmesider samt Facebook og sociale medier) og fysisk (plakater, karrieremesser, undervisning).
- ☐ Sørg for at understrege **seriøsitet, faglig forankring og de generelle kompetencer** man opnår ved startup-praktik.
- ☐ Spil korrekt på **dikotomierne**; bestemte ord kan tiltrække nogle og afskrække andre. Overvej, hvad der ligger bag ord og skab gerne flere typer budskaber rettet mod de forskellige målgrupper.
- ☐ Repræsenter **kvinder i startup-miljøet** for at tiltrække flere kvindelige studerende.

INDSATS: Selvhjælp til studerende

- ☐ **Et værktøj til at træffe valg**, der hjælper den brede målgruppe af studerende med at træffe valg i relation til praktik. Det kan fx være en spørgeguide eller et online survey. Samtidig skabes en kanal og tragt, hvor den studerende bliver oplyst om muligheder som startup-praktik. Værktøjet kan spredes via sociale medier og skabe kendskab og interesse for startup-praktik.
- ☐ **Et værktøj til at forventningsafstemme**, der hjælper kommende praktikanter med at konkretisere og planlægge praktik i en startup. Herunder de spørgsmål, den studerende skal stille sig selv, sit kommende praktiksted og sin faglige vejleder for at sikre et godt match og et succesfuldt praktikforløb.
- ☐ **Den digitale platform** samler alt i ét digitalt univers og er de studerende og startup-virksomhedernes ønskescenarie for en indgang til alt, de har brug for: guidelines, oversigt, inspiration, viden og links.

INDSATS: HR-mappen til startups

Startup-virksomheder efterspørger værktøjer og viden til at blive klædt bedre på til rollen som praktikværter i form af:

HR-mappen, der indeholder de forskellige trin i praktikprocessen set fra startup-virksomhedens perspektiv:

- Den interne forventnings- og behovsafstemning
- En praktikpolitik (guidelines udarbejdet af væksthuset)
- Rekrutteringsprocessen og ansættelsessamtalen
- Forventningsafstemning med praktikant
- Samarbejdsaftale og opstilling af læringsmål
- Onboarding
- Ledelse af praktikanter

Workshops udbudt af væksthuset og som kan tage to formater: i den ene workshop er fokus på startups som praktikvært og indeholder temaer fra HR mappen. I den anden er fokus på praktik i egen startup. Begge workshops kan med fordel have tidligere praktikanter og praktikværter til at give eksempler.

Matchmaking som en hjælp til at matche studerende med startups, fx til fysiske events som karrieremesser, ved at invitere til åbne dage i væksthuset og ved at have styr på universitetets årshjul og hvornår praktikopslag skal ud.

INDSATS: Faktaark til faglige vejledere

Faktaarket er et forsøg på at imødekomme den information og viden, faglige vejledere kan efterspørge i forbindelse med startup-praktik. I de gule bokse udfyldes aktuelle tal tilpasset det enkelte universitet samt kontaktoplysninger.

Udbredelse:

- **X ANTAL** universiteter og **X ANTAL** institutter godkender i dag projektorienterede forløb i startup-virksomheder.

Interesse:

- Rapporten "Praktik i studenter startups på de danske universiteter" viser, at 67 % af de adspurgte studerende er interesserede i praktik som en del af deres studie og 50 % af de adspurgte er interesserede i startup-praktik.

Studerende og iværksætteri:

- Iværksætteri blandt studerende er steget med 56 % i perioden 2001-2013 (Danmarks Statistiks Iværksætterbase).
- Praktikværter er startup-virksomheder med tæt tilknytning til universiteternes studentervæksthuse. Siden **år X** har der været **X ANTAL** startups tilknyttet studentervæksthusene.

Faglighed og beskæftigelse:

- Studerende fra humaniora og samfundsvidenskab opnår en beskæftigelseseffekt på hhv. 12 og 19 procentpoint ved projektorienterede forløb (Dansk Evalueringsinstitut).
- Derudover fortæller studerende om en tæt kobling mellem praktik og fagligt læringsforløb (Rapporten 'Praktik i studenter startups på de danske universiteter').

Find viden om at vejlede i startup-praktik her:

- **(Link til digital viden og værktøjer)**

Studentervæksthuset tilbyder hjælp og sparring:

- **(telefonisk hotline, fysisk møde, workshops, besøg)**

(kontaktoplysninger)

KILDER

RAPPORTER OG PJECE

Pjece om projektorienterede forløb, udgivet af Uddannelses og forskningsministeriet, 2017: <https://ufm.dk/publikationer/2017/projektorienterede-forlob-brobygning-mellem-universitet-og-virksomhed>

"Effekter af studiejob, udveksling og projektorienterede forløb", rapport udarbejdet af EVA, 2016: <https://www.eva.dk/videregaaende-uddannelse/effekter-studiejob-udveksling-projektorienterede-forloeb>

"Entreprenørskab på Universiteterne – Fra vision til hverdag", rapport udarbejdet af DEA, 2014: <https://dea.nu/publikationer/entreprenoerskab-paa-universiteterne-vision-hverdag>

"Centrale udfordringer ved gennemførelse af projektorienterede forløb på Københavns Universitet (KU)", rapport udarbejdet af Innovation og entreprenørskab på KU, 2014: <https://ie.ku.dk/om/kompetenceudvikling/projektorienterede-forloeb/>

LINKS TIL PROJEKT STARTUP I PRAKSIS OG STUDENTERVÆKSTHUSENE

Projekt Startup i Praksis, Fonden for Entrepenørskab: <http://www.ffe-ye.dk/undervisning/projekt-startup-i-praksis>

Studentervæksthus Aarhus, AU: <https://studentervæksthus.au.dk/>

CSE, CBS: <https://cse.cbs.dk/>

SEA, AAU: <https://www.sea.aau.dk/>

SUND Hub, KU: <https://sund.ku.dk/sundhub/>

SCIENCE Innovation Hub, KU: <https://www.science.ku.dk/science-innovation-hub/>

KU Plus, KU: <https://soendrecampus.ku.dk/ku-plus/>

BILAG: Postkort med råd fra startup-praktikanter

	Råd til studerende	Råd til startup	Råd til universiteter og væksthuse
Matias, KU	Hvis du overvejer det, så spring ud i det.	Ha' en klar praktikpolitik ifht. udbytte og proces. Ha' fokus på tværfaglighed.	Ha' en klar iværksætterpolitik. Ha' fokus på tværfaglighed. Få kommunikeret mulighederne ud.
Stine og Sali, AU	Sæt nogle rammer og hold fast i dem!	Afklar hvad I søger i en praktikant. Sørg for at forventningsafstemme og målsætte med praktikanten.	Forstå den studerendes praktiksted og hjælp med rammesætning for den akademiske del.
Sofie, AU	Vær opsøgende, tænk bredt og ud af boksen ifht. praktiksted. Tilbyd din hjælp og vis, at du vil. Stil spørgsmål til de opgaver, praktikstedet kan tilbyde.	Gør jer tydeligere overfor studerende. Bliv klogere på behov og hvilke opgaver praktikanten skal sidde med. Tænk ikke gratis arbejdskraft.	Gør ansøgningsprocessen overskuelig. Fortæl virksomheder, hvornår studerende søger praktik (ifht. opslag). Få virksomheder til at råbe højt, at de har brug for nogen, ellers opdager studerende det ikke.
Magnus og Rebekka, AAU	Forventningsafstem med dig selv: hvad vil du gerne?	Afdæk behov: hvad har I brug for?	Vær konsulenter for virksomheden (hjælp med behovsafdækning).
Peter, CBS	Tag ejerskab over arbejdsopgaver. Prøv dig frem, jo mere du viser, jo mere får du lov at lave.	Sørg for at skabe rammer og en kultur. I skal få noget fra hånden men samtidig have det sjovt.	Skab én måde at søge praktik på tværs af studieretninger.
Kristian og Nikolaj, AU	Læg konkrete faglige planer. Hvilke faglige områder skal du forbedre dig på og hvordan?	Vær sikker på, at der er konkrete opgaver til praktikanten. Få lavet en onboarding proces. Vær klar over, at det kræver arbejde at have praktikant.	Huske som studie, at man gerne vil gøre folk klar til arbejdsmarkedet. 'Critical thinking' er en kompetence iværksætteri er den bedste til at styrke.

